

PEREYASLAVICA: Наукові записки Національного історико-етнографічного заповідника "Переяслав" / Релігійне життя Переяславської землі (IX–XXI ст.). — 36 наукових статей. — Випуск 1 (3). — 2007. — 207 с.

Збірник вміщує статті, присвячені розгляду релігійного життя Переяславщини у IX–XXI ст. Висвітлюються проблеми української етнографії, археології, а також історії, культури та краєзнавства, пов'язані з релігією.

У збірник увійшли доповіді та виступи 1-х Єфремовських читань, що проводились 17–18 травня 2007 року. Розрахований на фахівців, науковців, аспірантів, студентів та всіх, кого цікавлять культурні надбання України.

Античный мир и варвары на юге России и Украины: Ольвия. Скифия. Боспор. — Запорожье: Дикое Поле, 2007. — 404 с.

Збірка є підсумком проведення спільного українсько-російського проекту "Античний світ і варвари. Ольвія. Скифія. Боспор (досвід порівняльної характеристики)" (4 — 05/05 — 01 — 91114а/Ук). У 13 статтях представлено результати вивчення найбільш актуальних проблем історії і археології Ольвії (1-а частина), Скифії (2-а частина) і Боспора (3-я частина). Досліджуються греко-варварські відносини, етапи еллінізації Скифії, державний устрій Боспора, історія Кримського Приазов'я. До наукового обігу вводяться колекції з музеїв України та Росії.

Археологічні дослідження в Україні 2005–2007 рр. Збірка наукових праць / За ред. Н.О. Гаврилук. — Вип. 9. — Київ — Запоріжжя: ІА НАН України, Дике Поле, 2007. — 528 с.

У 152 публікаціях (17 відносяться до польового сезону 2005 р.; 110 — 2006 р.; 1 — 2007 р.; 4 — до наукового фонду ІА НАНУ; 11 — стосуються методів природничих наук в археології; 9 — хроніка та інформація) з багатьма ілюстраціями 238 авторами представлено результати розкопок та розвідок практично всіх археологічних культур України.

Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: Міжвід. зб. наук. праць. Вип. 9. — К., 2005. — 324 с.

До збірника наукових праць увійшли статті провідних фахівців та молодих дослідників з питань теорії і практики архівної справи, джерелознавства та документознавства, зокрема стосовно кодексу професійної етики архівіста, створення концепції розвитку документознавства в Україні, сучасних тенденцій у підходах до проведення експертизи цінності документів тощо.

Окремими розділами репрезентовано джерелознавчі розвідки з історії України, рецензії та відгуки на новинки вітчизняної фахової літератури.

Вечерський В. Гетьманські столиці України / В. Вечерський. — К.: Наш час, 2008. — 320 с. — (Сер. "Невідома Україна").

Книжка присвячена малодослідженому феномену української історії та культури — тим містам, які виконували столічні функції впродовж існування української держави у специфічній формі гетьманату — так званої Гетьманщини — з 1654 р. до 1782 р. Це автономне державне утворення, що постало в горнілі національно-визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького, відіграло провідну роль у формуванні української національної ідентичності. Адміністративними центрами гетьманської України в ті часи були послідовно міста Чигирин, Батурин, Глухів. Сьогодні вони є основними "віхами національної історії", в них створені національні історико-культурні заповідники. Розповідь про ці міста дозволить спростувати чимало за давніх стереотипів.

Генеральне слідство про маєтності Полтавського полку 1729–1730. — Полтава: ВАТ "Видавництво "Полтава", 2007. — 176 с.

Видання включає опис сіл (власницьких, монастирських, рангових, вільних) і сотенних міст Полтавського полку, здійснений сотенною і полковою старшиною і схвалений генеральною старшиною та полковниками, а також документів (універсалів, грамот та інш.), що підтверджують права на володіння маєтностями. Загалом вони висвітлюють питання народонаселення, соціально-економічні, суспільні стосунки в регіоні у 2-й половині XVII — 30-і роки XVIII ст. До кінця XVIII ст. слідство було діючим юридичним документом. Видання супроводжується передмовою, примітками, словником маловживаних слів, предметним, іменним та географічним покажчиками.

Григорій Кочур у контексті української культури другої половини ХХ віку: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції (Львів, 14 — 15 жовтня 2005 року). — Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. — 296 с.

Збірка матеріалів Всеукраїнської наукової конференції “Григорій Кочур у контексті української культури другої половини ХХ віку” (Львів, 14–15 жовтня 2005 року). Окремі доповіді присвячено перекладацькому, перекладознавчому, культурологічному доробкові Григорія Кочура; загальнотеоретичним проблемам перекладу; лінгвостилістиці перекладу; історії українського художнього перекладу.

Григорій Кочур (1908–1994) — один із найяскравіших талантів українського письменства, поет, перекладач, історик і теоретик українського художнього перекладу. Його доробок — це поезії понад 130 авторів, перекладені з 28 мов, які репрезентують 33 національні літератури. Переклади охоплюють значний часовий період (двадцять сім століть, починаючи з першого давньогрецького ліричного поета Архілоха, бл. 710–676 рр. до н. е.) та географічний простір — Європу, Північну та Південну Америки, Азію. Письменник залишив нам такі шедеври перекладацького мистецтва, з якими нелегко зрівнятися. Внесок Григорія Кочура в історію українського художнього перекладу як високопрофесійного аналітика літературного, зокрема перекладацького, процесу — дуже вагомий. Майстер відомий також як автор оригінальних віршів — блискучих зразків невільничої музи. Г. Кочур зробив настільки посильний внесок до світової культури, що заслужив на окрему галузь філологічних пошуків — кочурознавство.

Збірник на пошану Олександра Георгійовича Мітюкова / Історія архівної справи: спогади, дослідження, джерела. — К.: 2007. — Вип. 8. — 234 с.

Збірник присвячено Олександрові Георгійовичу Мітюкову — організатору архівної справи, начальнику Головного архівного управління при РМ УРСР (1969 — 1988), кандидату історичних наук.

Книга містить спогади, документи, у тому числі фотодокументи, більшість з яких публікуються вперше.

Збережена спадщина (Українському товариству охорони пам’яток історії та культури — 40 років): Збірник матеріалів і документів (упор.: Титова О.М., Пархоменко М.Т., Демиденко О.О.) / Українське товариство охорони пам’яток історії та культури, Центр пам’ятокознавства НАН України та УТОШК. — К., 2007. — 280 с., іл.

Пропонований збірник містить добірку матеріалів і документів із історії Українського то-

вариства охорони пам’яток історії та культури, а також бібліографію видань, що відображає сорокарічний поступ цієї громадської організації у справі збереження й охорони історико-культурної спадщини в Україні впродовж другої половини ХХ ст.

З’їзд європейських монархів у Луцьку в 1429 р.: Матеріали I та II Міжнародних наукових історико-краєзнавчих конференцій, присвячених 570-й та 575-й річницям з’їзду / Авт.-упор. Г. Марчук. — Луцьк: ПВД “Твердиня”, 2007. — 82 с., іл.

Інвентарі Олицького замку XVII–XVIII століть: Збірник документів / Зібр. і підг. до друку В. Александрович. — Луцьк: ПВД “Твердиня”, 2007. — 276 с. — (Серія “Джерела до історії культури і мистецтва”; т. I).

Том інвентарів Олицького замку XVII — XVIII століть розпочинає видавничу серію “Джерела до історії культури і мистецтва”, присвячену публікації нововіднайдених документальних матеріалів як одного з найважливіших аспектів все ще мало опрацьованої в усьому якнайширшому спектрі її зафіксованих виявів історії культури та мистецтва України.

Історія і сучасність Волині. Жидичин — кризь віки. Науковий збірник. Вип. №3: Матеріали IV науково-практичної, історико-краєзнавчої конференції. — Луцьк, 2007. — 115 с., іл.

У науковому збірнику, присвяченому 780-річчю від дати першої письмової згадки с. Жидичин, опубліковано доповіді та повідомлення науковців та краєзнавців Києва, Львова, Луцька, Рівного, Острога, Кременця, Жидичина з історії та сьогодення цього древнього містечка, найбільш значимі етапи його боротьби за своє соціальне й національне визволення, за утвердження високих принципів свободи і незалежності.

Ковальова І. Ф. Каталог старожитностей доби пізнього середньовіччя містечка Самарь та Богородицької фортеці / І. Ф. Ковальова, В. М. Шалобудов, В.О. Векленко. — Д.: Вид-во Дніпропетр. нац. Ун-ту, 2007. — 108 с.

Вміщена інформація про випадкові знахідки та колекції, здобуті під час археологічних досліджень козацького містечка Самарь XVI–XVII ст., згодом — російсько-української Богородицької (Новобогородицької) фортеці XVII–XVIII ст., розташованої у пониззі р. Самари.

Коцюба Віктор, Коцюба Ольга, Міщенко Олександр. Під покровом Святого Харлампія. Історико-краєзнавчі нариси. — Бровари: Українська ідея. — 2007. — 280 с.

Книга продовжує історико-краєзнавчу серію “Живиця пам’яті”, започатковану в 2004 р.

Броварським культурно-просвітницьким центром “Українська ідея”.

На підставі архівних і літературних джерел, розповідей старожилів у ній викладено історію сіл Сеньківки, Перегуд, частково Великої Стариці та Малої Стариці.

Київ: “Скарбниця документальної пам’яті”: зб. наук. пр. / За ред. С.Ю.Карамаша. — Вип. 2. — К.: Видавництво ТОВ “КММ”, 2007. — 138 с.

Збірник наукових праць членів Клубу “Скарбниця документальної пам’яті” при Державному архіві міста Києва. Автори розповідають про історію Києва, спираючись на документальні архівні джерела, забуті видатні постаті.

Кучинко М., Охріменко Г., Савицький В. Культура Волині та Волинського Полісся княжої доби. — Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2008. — 328 с.

Навчальний посібник присвячено питанням розвитку культури Волині та Волинського Полісся княжої доби. В ньому зібрано і систематизовано археологічні, етнографічні та писемні джерела матеріальної і духовної культури регіону IX–XIV століть. Визначено своєрідність і витоки місцевої середньовічної культури та її вплив на розвиток національної української культури.

Музейні читання. — Матеріали наукової конференції “Ювелірне мистецтво — погляд крізь віки”. — К.: ТОВ “ХІК”, 2007. — 318 с.

Конференція, що відбулася в рамках щорічних “Музейних читань”, є результатом співпраці науковців Музею історичних коштовностей України та Центру пам’яткознавства НАН України та Українського товариства охорони пам’яток історії та культури.

Збірник містить статті, присвячені світлій пам’яті відомих українських археологів — Б.М. Мозолєвського та В.І. Відзілі. У кількох розділах подано розвідки, в яких автори висвітлюють проблеми вивчення та збереження культурних цінностей, історії художньої обробки металу, експертизи ювелірних виробів.

Ніжинська старовина. Ніжинознавчі студії №4: Ніжин окупаційної доби (до 65-річчя звільнення міста від нацистів). Пам’яткознавство північного регіону України №1: Історико-культурологічний збірник. Випуск 4–5 (7–8) / Центр пам’яткознавства НАН України та УТОПК. — К. — 2007. — 172 с.

У четвертому та п’ятому випусках наукової збірки “Ніжинська старовина” вміщено ряд ніжинознавчих, а також регіоналістичних пам’яткознавчих студій.

Авторські розвідки четвертого випуску, що належать переважно ніжинським дослідникам, кілька археографічних публікацій, а також бібліографічний покажчик тематично відображають сюжети з періоду оку-

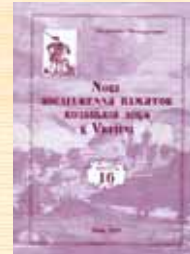

пації Ніжина нацистами впродовж 1941–1943 років.

Перше число пам’яткознавчої серії “Ніжинська старовина” в межах означеного збірника репрезентує результати останніх досліджень пам’яток археології, архітектури та містобудування, історії та культури, а також архівних, мистецьких і некрополістичних, пов’язаних із Північним історико-культурним регіоном України, переважно півдня сучасної Чернігівщини.

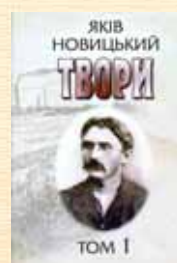
Нові дослідження пам’яток козацької доби в Україні: збірка наукових статей. — Вип. 16. — Київ: ХІК, Часи козацькі, 2007. — 476 с.

До збірки вміщено статті та повідомлення, присвячені новим дослідженням пам’яток археології, історії, архітектури, писемності українського козацтва, вивченню родоводів козацької старшини, вивченню кримськотатарської та османської культурної спадщини. Висвітлюються проблеми дослідження пізньосередньовічних колекцій у музейних збірках.

Новицький Я. Твори в 5-ти томах. Т.1. — Запоріжжя: ПП “АА Тандем”, 2007. — 508 с., 16 с. іл.

Перший том зібрання творів видатного етнографа, фольклориста та краєзнавця Я.П. Новицького містить історичні твори, написані ним упродовж 70-х років XIX — початку XX століття. Ці твори, вперше зібрані в єдине видання понад сто років опісля, надають цілісне уявлення про історичну традицію Запорізького краю, його колонізацію та заселення після зруйнування Січі; виникнення міст і слобод; побут та повсякденне життя населення земель колишніх Запорозьких Вольностей, зокрема острова Хортиці, Великому Лугу та Базавлуку; вірування і звичаї XIX — XX століття; розвиток освіти в степовому регіоні з кінця XVIII — до початку XX століття. Для істориків, філологів, фольклористів, краєзнавців, усіх, хто цікавиться історичною традицією, віруваннями, уявленнями населення південного краю.

Новицький Я. Твори в 5-ти томах. Т.2. — Запоріжжя: ПП “АА Тандем”, 2007. — 510 с., 16 с. іл.

Другий том зібрання творів видатного етнографа, фольклориста та краєзнавця Я. П. Новицького містить історичні перекази, легенди та розповіді старих мешканців Запорізького краю — прямих нащадків запорозьких козаків, їхні традиції та звичаї, запорозькі та гайдамацькі клади; байраки, урочища, річки, міста та слободи Запоріжжя, флору та фауну степового краю впродовж XVIII — початку XX століття; замовляння, міфологічні легенди, релігійно-легендарні оповідання та демо-

нологію Степової України. Том містить фактично всі, відомі на сьогодні, фольклорні записи Я.П. Новицького, записані ним у 70-х роках XIX — на початку XX ст. на Запоріжжі. Для істориків, філологів, фольклористів, краєзнавців, усіх, хто цікавиться історичною традицією, віруваннями, уявленнями населення південного краю.

Оленковський М.П. Археологічні пам'ятки Бериславського району Херсонської області. Археологічна карта. — Херсон: Айлант, 2007. — 108 с.; 37 іл.

У цьому довіднику наводиться інформація про усі, відомі на 2007 рік, пам'ятки археології Бериславського району Херсонської області. Повідомляється історіографія відкриттів та досліджень пам'яток, їх періодизація та хронологія, культурна належність. Надається основна бібліографія щодо розглянутої проблематики. Наводиться існуюча законодавча база для збереження та охорони пам'яток археології.

Ольговський С.Я. Античні держави Північного Причорномор'я: Навчальний посібник. — К.: Альтерпрес, 2007. — 149 с.

У навчальному посібнику розкрито причини і характер Великої грецької колонізації і, як одну із складових цього процесу, — грецьку колонізацію Північного Причорномор'я, описано специфіку освоєння Нижнього Подністров'я і Нижнього Побужжя, Криму і Керченського півострова, охарактеризовано господарську і виробничу діяльність колоністів, торгівлю і грошовий обіг, культуру та релігію населення грецьких міст.

Пам'ятки: археографічний щорічник / Держкомархів України. УНДІАСД; Редкол.: І.Б. Матяш (гол. ред.) та ін. — К., 2008. — Т. 8. — 334 с.

До щорічника включено археографічні публікації, підготовлені науковцями України, Білорусі, Німеччини, Канади. У виданні представлено документи, які висвітлюють маловідомі аспекти розвитку архівної та бібліотечної справи в Україні, історію установ та громадських об'єднань, української еміграції, життя і діяльності видатних осіб.

Пам'ятки історії та монументального мистецтва Луганської області. Каталог — довідник / автори — упорядники: Башкірцева О.С., Деменко А.А., Савостіна Л.Є. — К.: Фенікс, 2007. — 148 с., іл.

Каталог — довідник містить інформацію про пам'ятки історії та монументального мистецтва Луганської області, що перебувають на державному обліку.

Перші Зарембівські читання. Матеріали Перших Всеукраїнських наукових читань, присвячених 60 — річчю від дня народження українського історика та пам'яткознавця Сергія

Захаровича Заремби (1947 — 2003) (м. Київ, 23 січня 2007 р.): Збірник статей (упор. Титова О.М.) / Центр пам'яткознавства НАН України та УТОПІК. — К., 2007. — 136 с.

У науковому збірнику вміщено матеріали Перших Всеукраїнських наукових читань, присвячених 60-річчю від дня народження українського історика та пам'яткознавця Сергія Захаровича Заремби. Представлені дослідження з теоретичних і практичних проблем пам'яткознавства, персоналій цієї галузі науки; частина матеріалів присвячена розвідкам меморіального характеру про фундатора українського пам'яткознавства як окремої наукової дисципліни С.З. Зарембу.

Питання історії науки і техніки. Центр пам'яткознавства НАН України та УТОПІК. — К.: 2007. — № 3-4. — 84 с.

Пономаренко Л. А., Серенков Л. М. Київ. Історія в географічних назвах. Площі, вулиці, провулки — короткі нариси. / Центр пам'яткознавства. Науково-популярне видання. — К.: 2007. — 64 с., іл.

Пропонується короткий огляд виникнення та перейменування історичних назв деяких площ, вулиць, провулків на карті міста з давніх часів до кінця XX ст.

Праці Центру пам'яткознавства. Випуск 12 / Центр пам'яткознавства НАН України та УТОПІК. — 2007. — 342 с., іл.

Дванадцятий випуск "Праць Центру пам'яткознавства" пропонує фахівцям із пам'яткознавства, музеєзнавства, історикам загалом, а також широкому колу небайдужих до проблем збереження й вивчення культурної спадщини України читачів низку теоретичних і прикладних матеріалів, присвячених означеній проблематиці.

У збірці ряд публікацій присвячено також історіографічним й персоналістичним студіям із українського пам'яткознавства і музеєзнавства, викладено вибірково хроніку найбільш помітних пам'яткознавчих і музейницьких подій, що мали місце в Україні впродовж останнього року.

Проблеми археології Восточної Європи. К 85-летию Бориса Андреевича Шрамко: научное издание. — Харьков: Курсор, 2008. — 176 с, 63 илл. (ДП ОАСУ "Слобожанская археологическая служба". Харьковский национальный университет им. В.Н. Каразина)

До збірки увійшли наукові статті, де різнобічно висвітлено життя Східної Європи бронзового, залізного віків, раннього та пізнього середньовіччя.

Публікуються матеріали розвідок, розкопок поселень, поховальних комплексів, результати вивчення археологічних колекцій різних хронологічних періодів. Більшість матеріалів вперше

вводиться до наукового обігу. Збірник присвячено 85-річчю видатного українського археолога, почесного діяча науки і техніки, Почесного професора Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, Почесного громадянина м. Харкова, доктора історичних наук Б.А. Шрамко.

Реброва Н.Б. та ін. Батури: історія в пам'ятках: Путівник Національного історико-культурного заповідника "Гетьманська столиця". — Ніжин: ТОВ "Видавництво "Аспект — Поліграф", 2008. — 112 с.

Путівник "Батури: історія в пам'ятках" — це спроба представити загалу величезні потенційні можливості Батурина, які на сьогодні практично не використовуються. На основі опрацювання широкого комплексу джерел, спираючись на результати власних дослідницьких розвідок і натурних обстежень, висвітлюється еволюція численних пам'яток Батурина — від давньоруської доби до часів Гетьманщини.

Релігія і церква в історії Волині: Збірник наукових праць / Під ред. В. Собчука. — Кременець: Кременецько-Почаївський державний історико-архітектурний заповідник, 2007. — 272 с., іл.

У статтях збірника, написаних авторами на основі доповідей, прочитаних на науковій конференції "Храми Волині" (Кременець, 13–14 жовтня 2006 р.), висвітлюються різноманітні аспекти історії релігії і церкви на Волині, а також будівництва, функціонування і сучасного стану храмів у цьому регіоні.

Сорок чотири дерев'яні храми Львівщини. — К.: Грані — Т, 2007. — 120 с.

Ця книжка — не лише перший путівник дерев'яними храмами Львівщини, а й взагалі перший український путівник, присвячений виключно пам'яткам дерев'яної архітектури. Опрацювавши наукову літературу і додавши інформацію, зібрану під час власних експедицій, автор намагалася створити книжку, не схожу на інші видання з цієї тематики: замість насичених термінологією характеристик подати живу розповідь про кожен храм, а також показати деякі особливості дерев'яної архітектури на прикладі конкретних пам'яток. Путівник, проілюстрований картосхемами й сучасними фотографіями, орієнтований передусім на мандрівників, що обумовило й нестандартний вибір об'єктів. До п'яти маршрутів увійшли всі відомі авторові цікаві для туристів дерев'яні пам'ятки Львівщини, які дотепер зберегли мальовничість і шарм старовини — від середньовічних дрогибицьких церков до польських костеликів ХХ ст.

Автор путівника Олена Крушинська виборола грант Президента України для обдарованої молоді на реалізацію проекту "Створення Інтернет-порталу та фотокаталогу пам'яток дерев'яної архітектури "Дерев'яні храми України" (2006 — 2007 рр.), у рамках якого створювався цей путівник.

Студії з архівної справи та документознавства / Держкомархів України. УНДІАСД; Редкол.: І. Б. Матяш (гол. ред.) та ін. — К., 2007. — Т. 15. — 232 с.

Щорічник містить статті з теорії, історії й практики архівної справи та документознавства. Основну увагу зосереджено на проблемах архівної україніки, джерелознавства, наукової співпраці українських та зарубіжних архівістів. До щорічника включено матеріали ювілейної сесії до 140-річчя М. В. Довнар-Запольського та наукових читань до 125-річчя В. Л. Модзалевського.

Супруненко О.Б., Шерстюк В.В. Пам'ятки археології території Галецинського родовища залізистих кварцитів на Полтавщині: Наукове видання. — Київ — Полтава, 2007. — 38,2 с., іл. — (Інститут археології НАН України. ДП НДЦ "Охоронна археологічна служба України" ІА НАН України. Центр пам'яткознавства НАН України і Українського товариства охорони пам'яток історії та культури. Центр охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської облдержадміністрації).

У дослідженні наводиться опис і культурно-хронологічна характеристика близько 40 пам'яток археології — поселень, окремих курганів та їх груп у пониззі р. Псел, у межах Кременчуцького і Козельщинського районів Полтавської області, виявлених і обстежених у ході розвідок в зоні Галецинського родовища залізистих кварцитів ВАТ "Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат".

Супруненко О.Б. З історії археологічних досліджень на Полтавщині: Короткий нарис. — Київ — Полтава: Видавництво ПП "Гротеск", ВЦ "Археологія", 2007. — 124+XII с. іл. — (Центр пам'яткознавства НАН України та УТОШК. Центр охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської ОДА).

У виданні наводиться короткий огляд історії наукових знань про старожитності Полтавщини та основних етапів археологічного вивчення території Полтавської області у XVII–XX та на початку ХХІ ст.

Супруненко О.Б., за участю Кулатової І.М., Маєвської С.В., Шерстюка В.В. Курган з угорським некрополем у пониззі Псла: Наукове видання. — Київ — Полтава: Вид-во ПП "Друкарня "Гротеск", ВЦ "Археологія", 2007. — 108 с., іл. — Сер. "Старожитності околиць Комсомольська", частина VI. — (Центр пам'яткознавства НАН України і Українського Товари-

ства охорони пам'яток історії та культури. Інститут археології НАН України. Дерливе підприємство НДЦ "Охоронна археологічна служба України" Інституту археології НАН України. Центр охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської облдержадміністрації).

У дослідженні наводиться опис та культурно-хронологічна характеристика поховальних комплексів кургану поблизу с. Дмитрівка у низькій р. Псел, в околицях м. Комсомольськ Полтавської області, вивченого у ході охоронних археологічних робіт в зоні спорудження металургійного комбінату ТОВ "Ворскла-Сталь".

Публікуються матеріали досліджень близько 30 поховань та ін. об'єктів доби енеоліту, бронзового і раннього залізного віків, впускних поховальних комплексів середньовічної епохи — унікального дитячого некрополю давніх угрів часу їх перебування у Середньому Подніпров'ї.

Телегін Д.Я. Нариси та замітки з археології: вибрані статті за останні 60 років. — К.: НКПІКЗ, "Фенікс", 2007. — 280 с., 16 с. іл.

До книги увійшли статті та кореспонденції, написані відомим археологом, доктором історичних наук Д.Я. Телегіним протягом 1940—1990-х рр. Переважна більшість з них присвячена таким напрямкам його діяльності, як археологічні дослідження, пам'яткоохоронна діяльність, історія козацтва. У додатках наводиться список основних праць вченого. Видання проілюстроване фотографіями з власного архіву Д.Я. Телегіна та його учнів. Книга розрахована як на науковців, так і на всіх, хто цікавиться вітчизняною історією, археологією та культурою.

Толочко П.П. Київ і Русь. Вибрані твори. 1998–2008 рр. — К.: ВД "Академперіодика", 2008. — 348 с.

У книзі вміщено вибрані наукові твори автора за 1998–2008 рр., присвячені найбільш важливим і все ще не до кінця вивченим питанням історії Києва і Київської Русі IX–XIII ст. Написані на основі аналізу писемних і археологічних джерел, вони відбивають сучасний рівень дослідженості даної теми. Розрахована на істориків, археологів і тих, хто цікавиться давньою вітчизняною історією.

Тютюнник Ю. Г. Объекты индустриальной культуры и ландшафт / Предисл. В. М. Пашенко. — К.: Издательско-печатный комплекс Университета "Украина", 2007. — 152 с.

Обґрунтовано поняття об'єкта індустріальної культури (ОІК), проаналізовано функції та показано значення об'єктів індустріальної культури в ландшафтах різного ступеня, змінених людиною, а також їхню роль

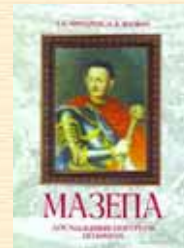
у формуванні культурних ландшафтів. Показано значення промислових та гірничопромислових ландшафтів як невід'ємної частини культурної спадщини. Розроблено основи індустріального дизайну, проаналізовано прикладні аспекти конструктивного використання об'єктів індустріальної культури: в галузі охорони природи й оптимізації урбанізованих ландшафтів, музейної справи та збереження культурної спадщини, виховання і туризму.

Український музей. — Збірник 1: Репринтне перевидання 1927 року / Нац. Києво-Печер. іст.-культ. заповідник; ред. рада: С.П. Кролевець (голова), В.М. Колпакова (відп. ред.) та ін. — К.: НКПІКЗ, "Фенікс", 2007. — 478 с. — ("Пам'ятки історії. XX століття").

У збірнику "Український музей", що був уперше виданий у 1927 р., вміщено роботи відомих українських науковців-музейників першої половини XX ст. — Д. Щербаківського, М. Новицької, Ф. Ернста, Б. Ляскоронського, М. Рудинського та ін., а також хроніка життя українських музеїв середини 20-х рр. XX ст. Репринтне перевидання здійснено з нагоди 80-ї річниці від часу появи "Українського музею". До перевидання додаються підготовлені докт. іст. наук С.І. Білоконем вступна стаття, збірка документів до історії створення "Українського музею" та біографічний словник українських музейників, що були авторами статей для цього збірника.

Шендрик Л. К., Янович О. В. І. С. Мазепа. Дослідження портретів гетьмана. — Полтава: "Верстка", 2007. — 72 с., 33 іл.

Це видання — історична розвідка науковців, які, досліджуючи й аналізуючи ряд відомих портретів славнозвісного українського гетьмана Івана Мазепи, роблять власні узагальнення і висновки щодо їх достовірності.

Шілов Ю.О. Курганні старожитності околиць Комсомольська: Наукове видання. — Київ — Комсомольськ: "Аратта", 2007. — 72 с., іл.

Аналізуються матеріали восьми курганів IV–II тис. до н. е. (епох енеоліту та бронзи), розкопаних у 1992–1993 рр. археологічною експедицією "ПГЗК" (Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат) Лабораторії охоронних археологічних досліджень при Міністерстві культури України та Інституту археології Національної Академії наук України. Кургани знаходилися в зоні рудоздобувачого кар'єру біля м. Комсомольськ Кременчуцького р-ну Полтавської області. Тут — поблизу Келебердянської переправи й верхів'я Дніпровських Порогів, сполученого з надзвичайно потужною геомагнітною аномалією та пограниччям степової й лісостепової Наддніпряни — було відкрито зародження курганного обряду, пов'язане із початком формування арійських Вед.